

AZ AMATÖR

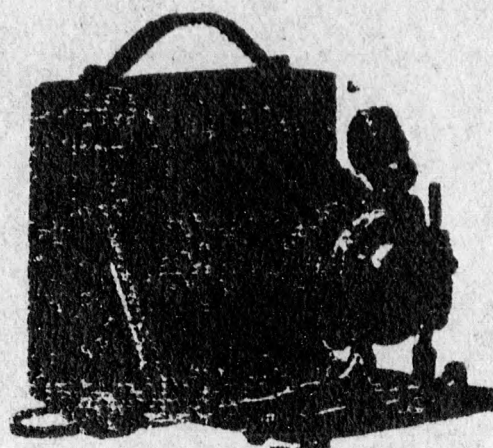
V. évfolyam. 12. sz.

1908. június 30.

Megjelenik havonta kétszer.
Előfizetési ára egész évre 16 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest, VII., Baross-tér 15.
Telefon 94-49.

**Alkalmi
vétel !!**

**Ritka :
alkalom!**

Üzlethelyiségünk megváltoztatása miatt

Fényképező-készülékek és felszerelési kellékek

**mélyen leszállított áron kaphatók
készpénz vagy részletfizetés ellenében**

**Fényképezők ne mulasszák el
üzlethelyiségünket felkeresni.**

Aufrecht és Goldschmied, Budapest

• • • VII., Rákóczi-út 26. szám. • • •

◆◆◆◆ Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni. ◆◆◆◆

 Kényelmes
részletfizetésre
minden áremelés nélkül.

Fényképező készülékek, binoklik
és távcsövek csupán elsőrangú gyártmányok.

Kérjen
árjegyzéket, ingyen

G. Rüdénberg jun.

HANNOVER és WIEN.

Levelésések német nyelven HANNOVER-be küldendők!

 Fogytán már!

Az Amatőr Fotoalbumachja 1908

című első magyar foto-zsebnaptár.

Gazdag és változatos tartalom!

Tanulságos és szórakoztató szakcikkek!

Teljes recipe-gyűjtemény!

Remek illusztrációk és adjusztált mintalapok! Művészi kivitel és diszkútés!

Ára csupán 3 korona.

Megrendelhető

„AZ AMATŐR” kiadóhivatalában

BUDAPEST,
VII., Baross-tér 15.

◆◆◆◆ Megrendeléséknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni. ◆◆◆◆

: KODAK : **BROMEZÜST-PAPIROS**

elismerten a világpiac legkiválóbb papirosa

KONTAKT-MÁSOLÁS és NAGYÍTÁSOK
céljaira a következő fajták:

„PLATINO-MATT“ } mérsékelt és igen érzé-
„PERMANENT“ ∴ } ∴ keny fajtában. ∴
≡≡≡ „ROYAL“ antikban és fehérben. ≡≡≡

Művészi célokra különösen alkalmasak.

„VELVET“ Uj fajta gyengénfénylő felülettel.
≡≡≡ „NIKKO“ Fényes felülettel. ≡≡≡

Mindenütt kaphatók. ∴∴ Árjegyzék ingyen és bérmentve.

: KODAK :

Gesellschaft m. b. H.
WIEN, I., Graben 29.

◆◆◆◆ Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni. ◆◆◆◆

BERCSÉNYI NYOMDA R. T. BUDAPEST, VIII. REVICZKY-TÉR 5.

**Aki Kamarát
Objectívet
akar venni,**

**! eladni, !
! cserélni !**

forjdujon tanácsért

„Az Amatőr“-höz

Az „adás-vétel-csere“ rovat az
előfizetőknek ingyen áll rendelkezésre.

(Válaszbélyeg melléklendő.)

SOKSZOROSAN KITÜNTETVE

WACHTL ÉS TÁRSA
BUDAPEST, IV., ESKÜ-ÚT 6. SZ.

▲ (FŐHERCEG CLOTILD-PALOTA) ▲

AZ ÖSSZES FÉNYKÉPEZÉSI
KAMARÁK, FOTOCIKKEK ÉS
= KELLÉKEK RAKTÁRA =

AZ ÖSSZES LEMEZ- ÉS PA-
PIR-GYÁRTMÁNYOK ÁLLAN-
= DÓAN RAKTÁRON =

UJ! GAZDAGON ILLUSZTRÁLT ÁRJEGYZÉK UJ!

„AZ AMATŐR“-RE VALÓ HIVATKOZÁS ESETÉN

➡ INGYEN ÉS BÉRMENTVE ⬅

TELEFON 27—91.

SOKSZOROSAN KITÜNTETVE

Szines nyomatokat tónfixálóban

a divatos szürke, sziklaszürke, pasztelkék,
türkiszkék, nilusi-zöld, lazac-rózsaszín, chamois,
színárnyalatokat ad

a „Vindobona Opálpapiros“.

E papir szétválasztott szinező-rögítő fürdőhöz és platinszinezéshez is alkalmas.

Fabrik fotogr. Papiere, Trockenplatten und patent. Spezialapparate:

Ferdinand Hrdliczka Wien, XVI/2.

Lerchenfeldergürtel 9—11.

Herbststrasse 1.

SZENZÁCIÓS SZABADALM. UJDONSÁG!
Bel- és kölföldön szabadalmazva.

A „Columbus“ mint ellenőrző keret.

Cikkeim az összes foto-üzletekben .∴ kaphatók, ha nem, úgy forduljon cégemhez

Otto Spitzer
BERLIN, W. 30.

Ujszerű fényképezési készülékek és kellékek gyára =

S **PITZER** „**COLUMBUS**“
LEMEZEMELŐJE

üveglemezekhez és filmlapokhoz egyaránt kényelmesen és célszerűen kitéhetően használható! Ujjnyomok a rétegen kizárva! Az ujjak bepiszkolódása megszűnt! Az egész kép ellenőrizhető. A lemez kicsúsztatása, — szélességben való átnézet mellett és a rétegösszekarcolása lehetetlen! Az összes lemeznagyságokhoz .∴ kapható.

Kérjen 86. sz. új főárjegyzéket. Számos esetben célszerű szab. ujdonságot tartalmaz. ∴ ingyen és bérmentve! A „Columbus“ mint szárító-állvány

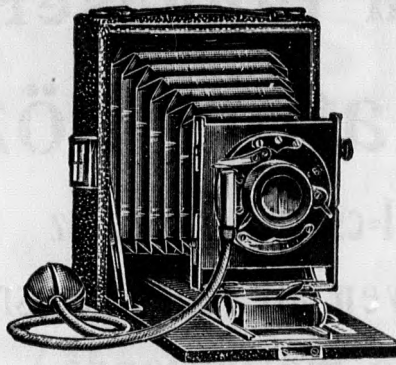
Vass Jenő
 elsőrendű férfidivatüzlete

Budapest

VII., Erzsébet-körut 22.

Vidéki megbízásokat pontosan és lelkiismeretesen eszközöl.

Fényképezési cikkeket

ugymint

:: lemezeket, filmeket, ::
 :: állványokat, lámpákat, ::
 :: tálakat, másolókerete-
 ket, kész vegyszereket, ::
 :: másolópapírokat és ::
 :: egyéb foto-cikkeket ::
 :: ajánlanak ::

LIBÁL ÉS MÁRZ látszerészek

Budapest, Podmaniczky-u. 8.

(A Teréz- és Váci-körutak között.)

Fényképező kamarák alkalmi áron!

Adria, Lumière, Rochester, Imperial, Schleussner és Agfa lemezek friss állapotban állandóan raktáron.

Sötétkamara vevőknek díjtalanul áll rendelkezésre!

TRAPP & MÜNCH

MATT-ALBUMIN művésznymat papirjai

Legteljesebb pótlása a platinnak és pigmentnek. A legkiválóbb szakférfiak ismételt elismerő nyilatkozatokkal bizonyítják. Egyszerű eszközökkel művészielen előkelő hatás.

Rives-papír, 12, 15 és 18 kiló

Gravure-karton sima, fehér és chamois durva, fehér és chamois, extra durva, fehér

Bütten-papíros, fehér és chamois

Bütten-karton, fehér

„Rasternkorn“ (vászonrovátkás)-papíros, fehér Empire-karton, sima és durva, fehér és chamois Japán-papíros Perscheid szerint. Levelező-lapok sima és durva, fehér és chamois.

Tömény arany- és platinfüldők, színező- (színes) füldők. Modern színű alátét- és közbetét-papírok, préselő rámak.

Mintacsomag (összeválogatva) bérmentve I márkáért. Kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve. Kapható a totóüzletekben vagy közvetlenül.

TRAPP & MÜNCH's Fabrik in Friedberg (Hessen).

Védjegy.

Wanaus József

FÉNYKÉPEZŐ - KÉSZÜLÉKEK
ÉS KELLÉKEK SZAKÜZLETE

BUDAPEST, DEÁK FERENC-UTCA 19.

Dúsan felszerelt raktár: szalon-, utazó, Kodak és egyéb kézi kamrákban. — Leghíresebb gyártmányú objektívek. Celloidin, aristo, bromezüst papírok. — Kiváló jó minőségű lemezek. — Mindig friss vegyszerek állandóan raktáron. — Előhívások 1 nap alatt eszközöltetnek. — Mindennemű fényképezési munkát elvállalok.

Sötét kamara amatőröknek ingyen áll rendelkezésére.
Uj nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

PODUSKA PÉTER

orthopéd-cipésmester

BUDAPEST, VI.,
TERÉZ-KÖRUT 3.

15, 20 és 24

koronáért

valódi
amerikai
cipők

kaphatók

Hathaway, Soule et Harington és Preston B. Keith, továbbá Arnold King világhírű amerikai cipőgyárosok budapesti főraktára, mely gyár készítményei az öt világrészben úgy tartósság, mint kényelem tekintetében a legismertebbek, minden más gyártmányt felülmúlnak. — Állandó raktárt tart nagyválasztékú, saját készítményű, legdivatosabb uri-, női- és gyermekcipőkben. — Mérték utáni rendelések pontosan készíttetnek. — Vidéki megrendelések csakis utánvét mellett szállíttatnak.

BUTOR

MODERN és EGYSZERŰ
izléses és olcsó kivitelben kapható a

Modern lakberendezési vállalkozóknál
Budapest, VI., Eötvös-u. 17. (Andrássy-út sarok).

Butoralbum 50 fill. ♦ Telefon 82-27. ♦ Kérjen ingyen költségvetést.

József főherceg
Ő cs. és kir. Fensége kamarai udvari szállítója.

Legrégibb és legnagyobb üzlet e szakban.
Alapítva: 1878.

Pejtsík Károly

FÉNYKÉPEZÉSI CIKKEK SZAKÜZLETE

Budapest, Kossuth Lajos-utca 1. sz.

Városház-utca 1. (Standard palota.)

Ajánlja minden a fényképezési szakmába vágó készülékeit és cikkeit jutányos árban.

IV., Városház-utca 3-5. szám alatt

▲▲ MŰTEREM KIZÁRÓLAG ▲▲

AMATŐR CÉLOKRA

Felvilágosítás és képes nagy árjegyzék kívánatra a legnagyobb készséggel.

Molnár B.

órák és ékszerész

Budapest, VII., Rákóczi-ut 32.

Ajánlja dúsan felszerelt óra és ékszer raktárát. — Ékszerátalakítások saját műhelyemben jutányosan készítetteinek. — Törött arany- és ezüsttárgyak megvételnek vagy becseréltetnek.

„AZ AMATŐR” régi évfolyamai kedvezményes áron:

1904. év I. évfolyam 6 füzet (ritka visszavásárolt példányok) felemelt ára . . . 6 korona
1905. év II. évfolyam 24 füzet (ritka visszavásárolt példányok) felemelt ára . . . 20 korona
1906. év III. évf. 24 füzet mérsékelt ára 10 korona
1907. év IV. évf. 24 füzet mérsékelt ára 12 korona

Minden magyar amatőr

csak a magyar gyártmányu

ADRIA

szárazlemezeket használja

Árjegyzéket díjmentesen küldenek
Piller és Ranzenberger
 gyárosok
BUDAPEST, VI., Rózsa-utca 55.

NAGYBANI ELÁRUSÍTÓK:
RIGLER JÓZSEF EDE RÉSZV.-TÁRS.

Wünsche kamarák

egy darabból való „U” alaku magnálum objektívtartóval könnyű súly mellett szilárdságuk és előkelő eleganciájuk tekintetében utólérhetetlenek. — Teljesen biztos működés.

„MINIMAL”

Különlegesen laposan épült kamara a kabátzsebbe dugható. Lemez és síkfilmekhez. Méretek 9×12 és 9×14 cm.

„RIXE”

Tekerescfilm kamara kivehető tekeres-orsókkal, a mi a filmek berakását rendkívül megkönnyíti.

Aspi - levelező - lap - kamara

10×15 cm. mérethez. Két, illetve 3 szoros kihuzattal közönséges sztereoszkop és panoráma felvételekhez. Az ily alakú kamarák legegégységesebbje.

Kaphatók minden foto-üzletben. Ujdonságok árjegyzéke ingyen.

Vezérképviselő Magyarországon és Ausztria részére:

ERICH MEYER
 WIEN, III., Hauptstrasse 14/16.

Emil Wünsche
 Aktiengesellschaft für
 photographische Industrie
Reick bei Dresden

A. LUMIÈRE et ses : FILS

Lyon - Monplaisir (Franciaország)

A legrégebbi foto-lemezpapír és vegyiszer-gyár
 Legmagasabb kitüntetések számos kiállításán.

Természethű színes felvételeket
 készíthet minden amatőr

Autochrom - lemezekkel

(Feljegyzési könyv kívánatra ingyen.)
 (Hivatkozzék „Az Amatőr”-re!)

UJ! lemez UJ!

„Ibolyakék czimke”

Utolérhetetlen érzékenységgel.

(Az összes eddigi Emulziókat messze felülmúló.)

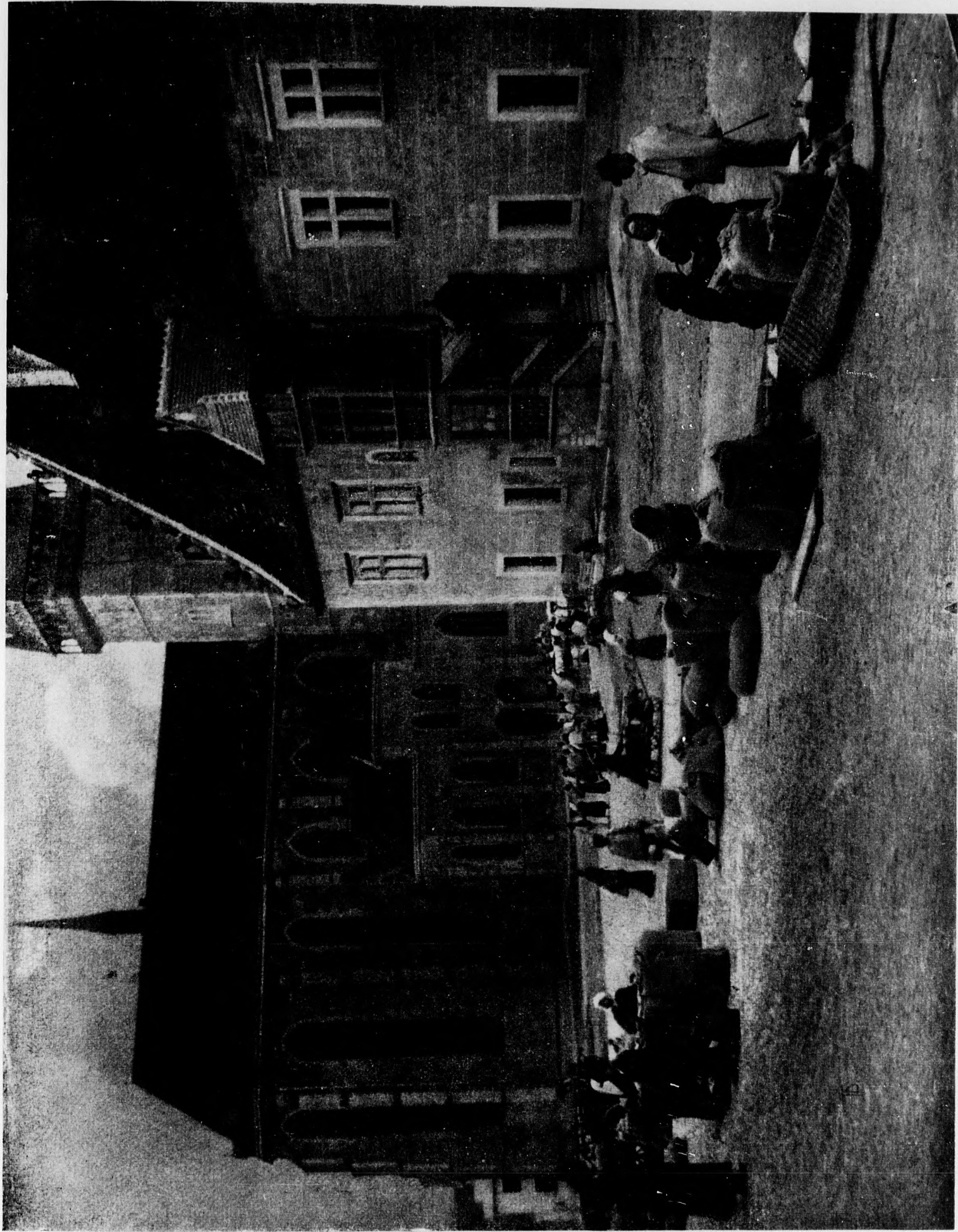
ÁLTALÁNOS RECIPEKÖNYV

== német, francia, angol vagy spanyol nyelven. ==
 E lapra való hivatkozás esetén ingyen!

Főraktár Magyarország-Ausztria részére:

BERNH. WACHTL, WIEN
 VII 2, Kirchberggasse 37.

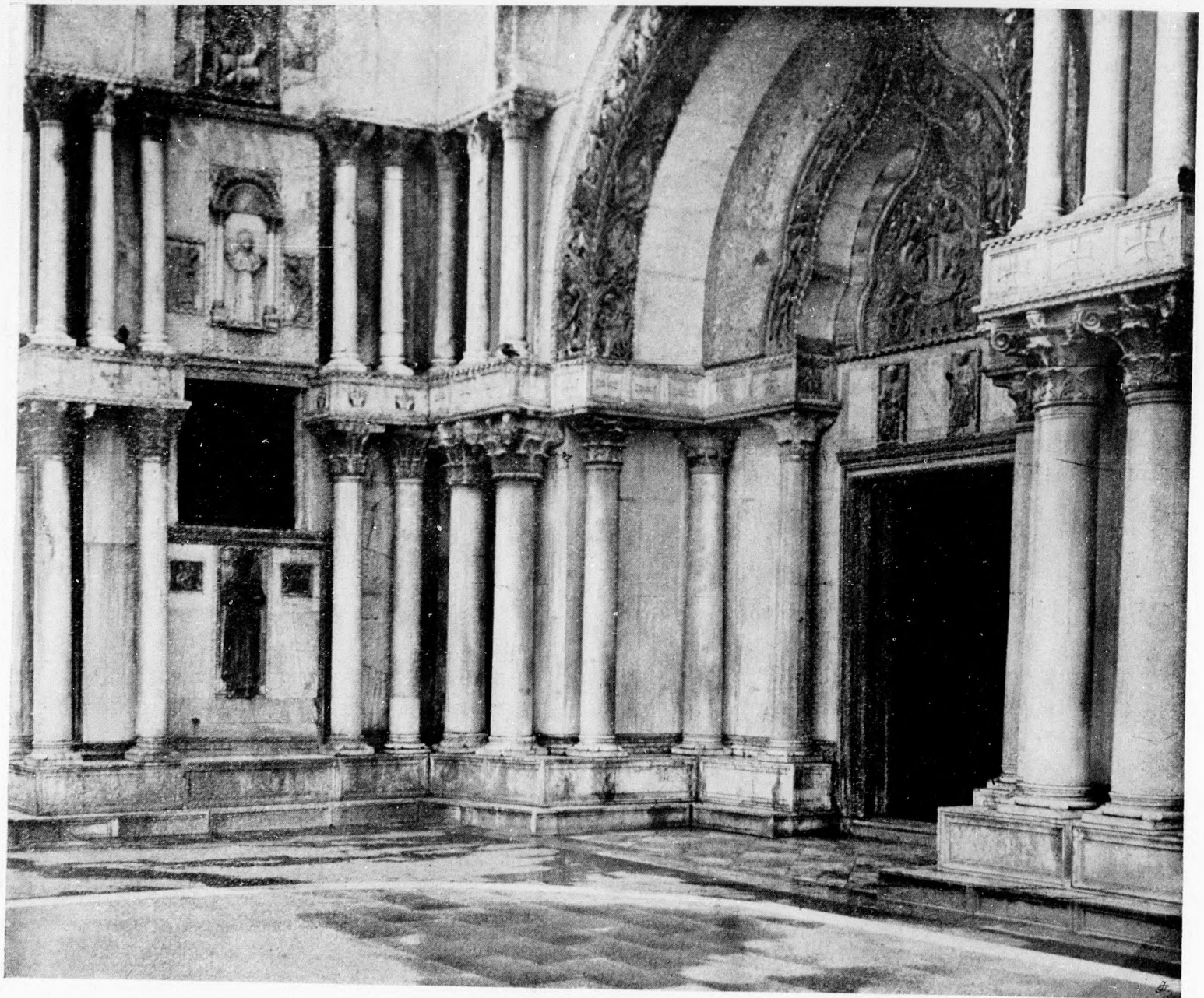
Az országos művészi
: fényképkiallításból :

A bártfai piac
Feledi Dezső, Budapest

Gumminyomat 50×60 cm.
A budapesti Photo-Club gyűjteményéből

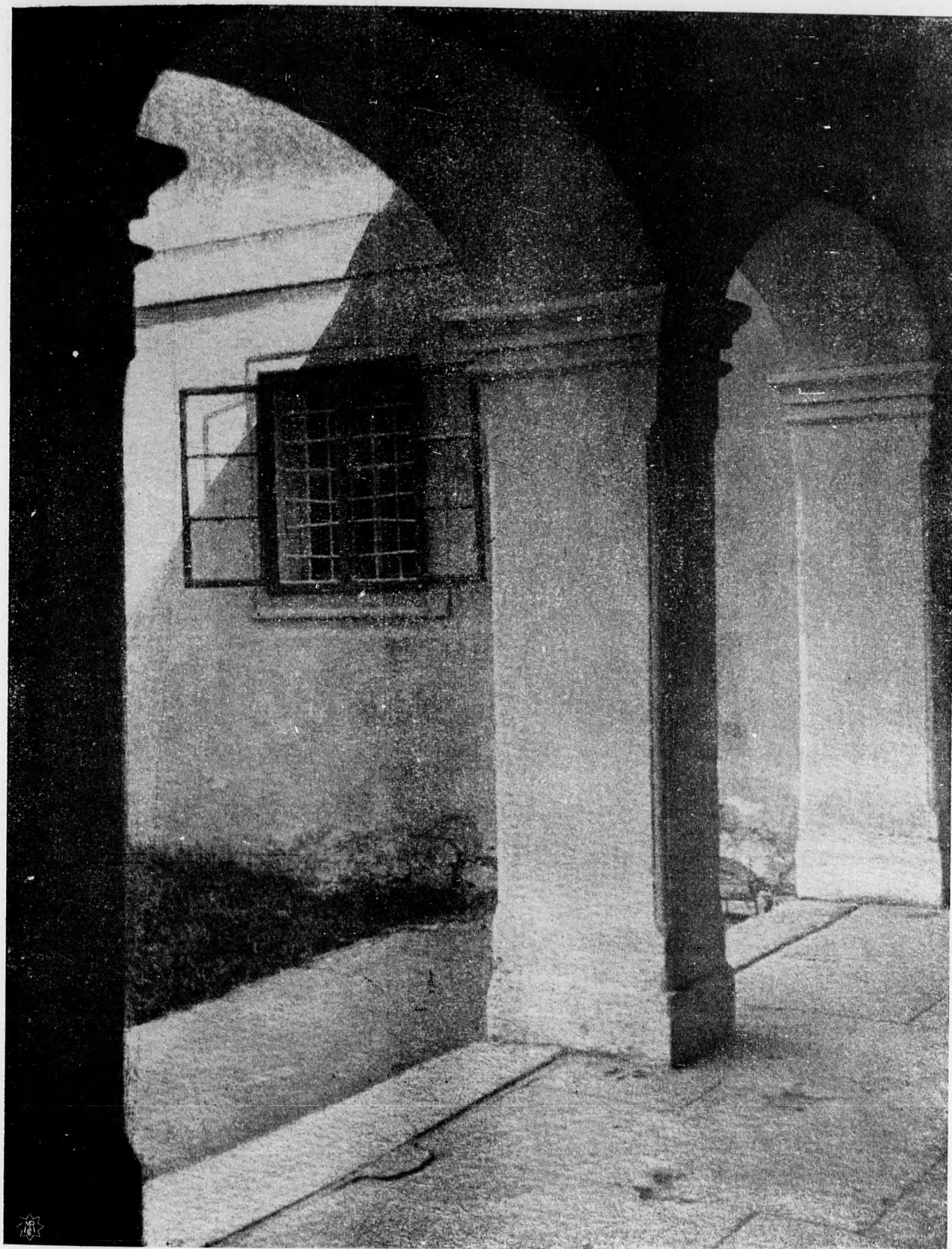

Angolo di San-Marco
Joanovich Pál dr., Budapest

(30×40 cm. színezett brómezüst nagyítás)
A budapesti Photo-Club gyűjteményéből

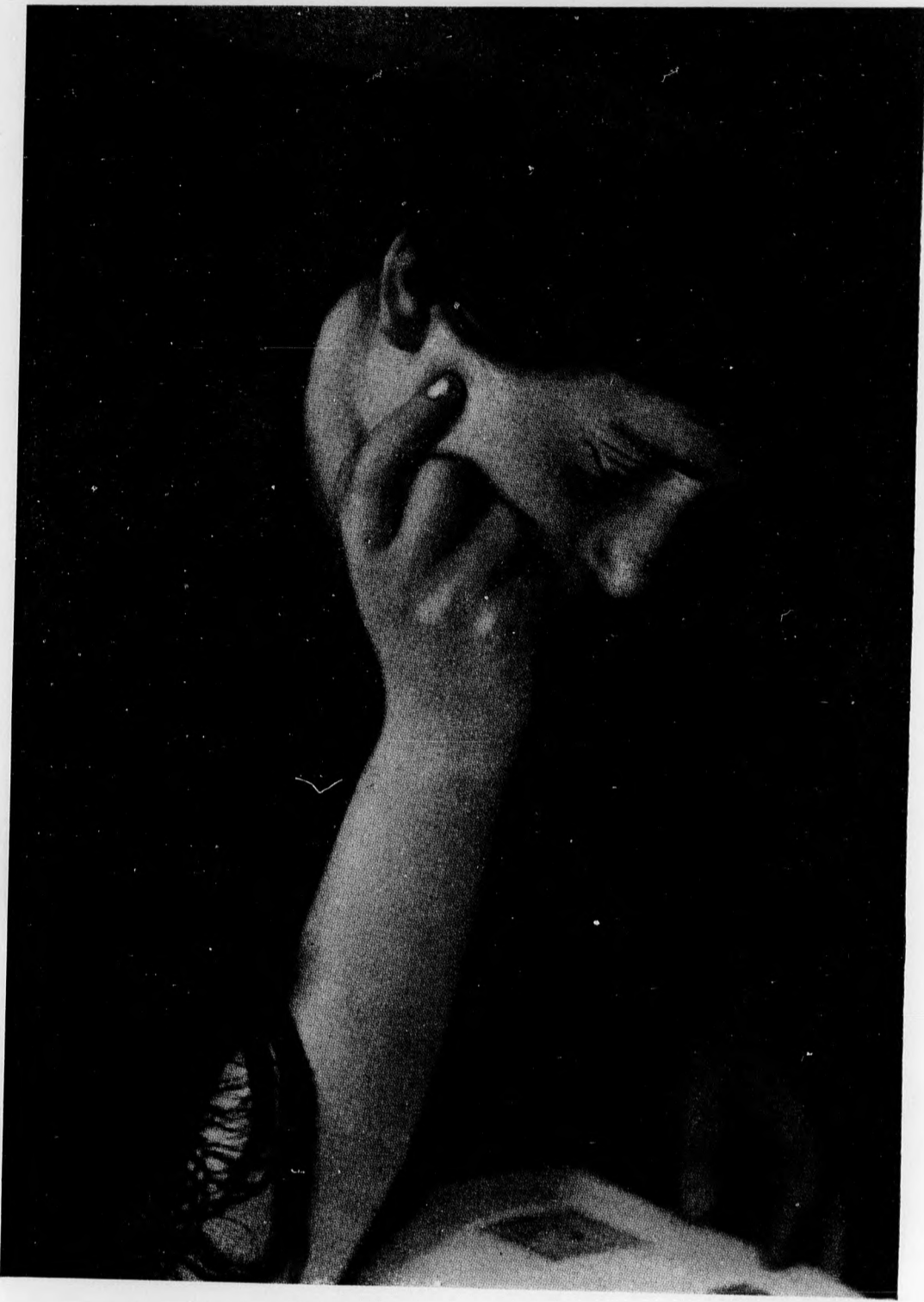

Az országos művészeti

Részlet a besnyői kolostorból
Feledi Dezső, Budapest

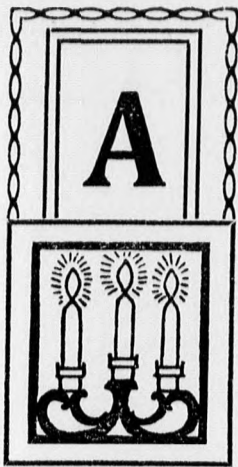
(Kétszinű gumminyomat)
A budapesti Photo-Club gyűjteményéből

Arcképtanulmány
Kohlman Artúr dr., Budapest

(12×16 „mattalbumin“)

III. Az egyesületek gyűjteményeiről folytatólag.

budapesti „Photo-Club“ kollekciónak különösen jól állja meg a helyét Harmatzy Dezső dr., akinek „Templominterieur“-je fellellette *hangulatos* voltán kívül a gummitchnikának is szép kvalitásait tünteti fel. Hasonlóan kellemesen lepett meg bennünket a „Fiesolei részlet“ című gumminyomata és néhány szép bromezüst nagyítása is. Ez utóbbiak fényes bizonyosságai annak, hogy nemcsak a nehezebb technikák (pigment, gummi stb.) alkalmasak művészi effektusokra, hanem a szerényebbek is, ha *hivatott* művészlélek vezeti. S ezt a Harmatzy Dezső képei a legteljesebb mértékben igazolják. Pedig e jeles művészatör csak a legutóbbi idő óta szerepel nyilvános kiállításokon. És még bennünket is — akik az ő eddigi működését is ismerjük — meglepett gyors és erőteljes fejlődése.

Dreyschock Sándor (Oroszka) tizenhárom képből álló gyűjteménnyel veszi ki részét e kiállításból is. Mert Dreyschock egyik legrégebb kiállító művészatörünk, akinek képeivel sűrűn találkozunk a külföldi — főleg a bécsi — tárlatokon. Jó technikájú gumminyomatai közül azok tetszenek nekünk legjobban, melyeknek tárgya a természet valamely *hangulat*-megnyilvánulása. Ilyenek a „Holdfény“, „Napnyugta“, „Esti hangulat“. Ismert — régebb — jó alkotásai a „Dalmát tengerpart“ és a „Tengerparton“ c. képei is és figurális témáit többé-kevésbé sikeresen oldja meg. A jó technikán kívül főleg a *kompozíció* (beállítás, felfogás), de leginkább a *finom érzés* és a *nyugodt harmónia* az, ami képeiben megkapó és lebilincselő. E képekből az avatott szem sokat következtethet a szerző lelki-individualitására is.

A régi iskolából való a Wartha Vince dr. „Fajdkakas“ c. színezett bromezüst nagyítása, mely ugyan nagyon *érdekes* állattani-felvétel, azonban egyáltalában nem tüntet fel *művészeti* kvalitásokat, miért is inkább a *tudományos* fényképek között lett volna a helye, ahol azt sokkal jobban meg is állotta volna.

Kelemen Lajos dr. „Keleti táncosnő“-je erőltetett beállítása az „atelier“ jellegét viseli. Modellje nem keleti típus. Ellenben sikerült és *érdekes* a Romeiser Ferenc „Japán nő“ c. képének világitása, míg a „Napkelte Velencé“-ben című jó felfogású és hangulatot visszaadó és ujrakeltő is.

Különösen finom — bárha épp szubtilis finomságainál fogva csak keveseknek tünt fel az Egger Géza „Őszutó“ című hangulatos őszi tájképe, melynél azonban a kissé túl *élénk* színű pigmentnyomat az egész képben egyébként előmlő harmóniát csökkenti.

Az összes közlemények utánnyomása csakis a forrás megnevezésével engedhető meg. :

Impressziók
az országos
fényképkiál-
: lításról :

Murányi Ödön, Jakabffy Zoltán, Schönfeld Ferenc, Gömör Olivér, Heiszler Zoltán, Vay Imre báró, felsőöri Fábán Sándor, Komarniczky László a budapesti Photo Club „fiatalabb“ művészgárdájából valók. Ugyszólván először találkozunk nevükkel nagyobb fototárlaton. És mégis többé-kevésbé egészen jól állották meg helyüket a „régik“ gárdából valók mellett. Így Murányi „Bora az Adrián“ és „Út a kék barlang felé“ — az előbbi hangulatos voltával, az utóbbi sajátságos, érdekes távlatával — Gömör egyik-másik jó beállítású és világítású arckép-tanulmányával, Schönfeld „Haza-térő nyáj“-a és kitűnő platinteknikában készült pompás „Női arcképe“, — mely a tárlat egyik *nem méltányolt gyöngye* Heiszler kétszinben (kék és barna) készült, finomságokban gazdag pompás gumminyomata, Jakabffy egyik-másik arcképe, Fábán „Női arckép“ c. sikerült lágy gumminyomat, — a másik ellenben rettenetesen kemény — keltettek különösebb impresziókat bennünk. De egyuttal azt az impressziót is, hogy úgy a régiek, mint az újak is oly nagy ambícióval és *készültséggel* léptek a küzdőtérre, hogy a kiállítás művészeti sikerének oroszlánrésze a budapesti „Photo-Club“-ot illetvén, legitim osztályrészét kellett volna, hogy képezze — a díjak és kitüntetések odaitélésénél is.

Mario.

III.

A nasztigmátok természetesen mindig a legelőnyösebbek, de a jó minőségű aplanátoknak is nagy hasznát vehetjük. Annál is inkább, mert a sztereoszkopiában a hosszú gyújtávólú lencsék előnyök s tudvalevő, hogy hosszabb gyújtávólú ságú lencsék ugyanazon viszonyok mellett a lemezt élesebben rajzolják ki s így az éles rajz már teljes nyitás mellett is ($F_{1,0} - F_{1,0}$) a szélekig terjedhet. Aki tehát különleges nagyítási célokra nem akarja negatívjait felhasználni, az jó aplanátokkal is kitűnő eredményeket ér el. Mert a sztereoszkopiában igen rövid megvilágításra alig van szükség és $\frac{1}{50}$ mp. mint maximum szerepelhet.

A lencsék feltétlenül azonos gyújtávolsággal birjanak; már egy miliméter eltérés igen nagy hiba. Ez okból különös gondot fordítsunk arra, hogy midőn a lencsét szétzedjük, pontosan a megfelelő lencsepárokat illesztjük egybe. A lencsék egyes részeinek (első-hátsó lencseszerkezetek) felcserélése oly módon, hogy a jobb lencseszerkezet hátsó részlete a baloldali lencseszerkezet ugyancsak hátsó részletével lenne felcserélve, végzetes bajokat okozna. Hasonló bajt okozna az első lencsék felcserélése, mert csak az egyik negatív fél lenne éles. Ez igen fontos dolog, velem is megtörtént, hogy ez idén sztereogépeimet javításba küldve, a gyárból felcserélt hátsó lencsékkel kaptam azt vissza. Csak szerencséről beszélhetek, hogy elutazásom előtt épen egy nappal gépemmel próbát tettem és így a végzetes hibát kijavíthattam. Ellenkező esetben 200 hibás negatívval lettem volna gazdagabb.

: Tudnivalók :
a sztereoszkopia
: köréből :
Irta: dr. Gedeon Kálmán,
primási főorvos, Esztergom.

Az objektívek feltétlenül egyazon magasságban álljanak, különben hibás képeket adnak. Egy mm. különbözetet nem fogunk még talán észrevenni és talán csak az első pillanat, midőn a szekrénybe belenézünk kellemetlen, később szemünk alkalmazkodik s a képet egységesnek látja, de már 2 mm. magasságbeli eltérés élvezhetetlenné teszi a képet és szemeink szenvednek mellette. Ki lehet ugyan javítani az ilyen helyzeti hibákat a másolásnál (diapozitívoknál nehezebben) de csináljuk azt már eredetében jól; ez biztosabb és kevesebb bajjal jár. Hogy az objektívtartó előrészek a lemezzel tökéletesen párhuzamosan kell állnia, ez talán önkényű érthető, de minden esetben fontosabb mint a közönséges (nem sztereo) gépeknél. A kihuzatos kamaráknál arra is igen nagy gondot fordítsunk, hogy mindkét lencse egyforma távolban legyen a lemeztől, mert különben megint csak az egyik képfél lesz éles. Sajnos e két utóbb említett hiba, a kihuzatos kamaráknál könnyen megesik és a gyárosok is sokszor könnyelműen adják át azokat a forgalomnak. A feszítő szerkezetű kamarák e tekintetben sokkal tökéletesebbek.

A sztereogépek pillanatzárajairól a következőket tartsuk szem előtt.

A redőnyzárúakat azért sem tartom előnyösnek, mert ezekkel nagy sebességet elérünk ugyan, (erre nincsen szükségünk) de lassu pillanatfelvételeket ($\frac{3}{20}$ — $\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{2}$ mp.) már nem csinálhatunk.

Pedig erre van sokszor szükségünk, utóvégre nem akarunk mindig állványt cipelni és hányszor vagyunk utazásunk alatt olyan állapotban, hogy napot néha bizony egy hétig sem látunk. Továbbá sztereofelvételeknél a közeli tárgyak játszanak nagy szerepet, melyek tudvalevő, hogy sokkal bővebb megvilágítást kívánnak. Ezenkívül nagyobb mélységre is van szükségünk, mint a rendes felvételeknél, ez okból elégszer a fényrekeszszel kell élnünk. Épületrészek, oszlopsorok, szűk, homályos utcák, interieur-ök adják a leghálásabb témákat, ezek pedig bő megvilágítást kívánnak, de legtöbbször szabadkézből elvégezhetők, ha pontosan és lassan is működő pillanat-zárunk van.

Igen fontosnak tartom, ha egy kb. 2 centiméter széles fekete szalagot szabad végein összevarrva nyakunkba akasztunk és a gépet beleillesztjük úgy, hogy a gép mellmagasságban ezen szalagon nyugodjon.

Ha most a gépet lefelé nyomjuk, a szalag megfeszül és biztos támpontot nyújt a gépnek.*

Ily módon kis gyakorlat mellett $\frac{1}{2}$ mp.-ig tartó lassu pillanatfelvételt csinálhatunk, mely tökéletesen éles. Ezt senki se mulasztja el megtenni, igazán egy állványt pótol, mert $\frac{1}{2}$ mp. alatt a legtöbb felvételt megtehetjük, de ennyire is ritkán lesz szükség, mert $\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{20}$ mp. alatt már igen jól megvilágított lemezt kapunk szabadban, legyen bár borús időnk. Természetesen, hol mozgótárgy van az előtérben, főleg ha keresztben halad, rövidebb megvilágítás kell.

Ily szalagállványt rendszeren csak ott alkalmazhatunk, hol mellmagasságban dolgozunk. Ha azonban a szemmagasságban dolgozunk illetve tartjuk a gépet, ott más módon segíthetünk. A kamarára spárgából hurkot erősítünk, melynek fonala oly hosszú legyen, hogy a földig érjen, most egy lábbal reálépünk a spárgára oly módon, hogy a kamarát szemmagasságban tartjuk, hogy a spárga megfeszüljön. Ha a spárga feszes, tehát ha a kamarát erősen felfelé toljuk, ismét támpontot nyerünk és felvételeink nyugodtak és élesek lesznek.

Igen szükségesnek tartom, hogy az objektívek legalább is felfelé mozgathatók legyenek, miután legtöbbször közelebb eső és magas tárgyak kerülnek az előtérbe, vagy az egész lemezre, az emelés igen sokszor elengedhetetlen feltétel.

* Így van ez a Hüttig-, Ernemann-, Busch- (stb.) tükörreflex-kamaráknál is, u. i. szíjon lógnak.

Tudnivalók a
sztereoszkopia
: köréből :

Tudnivalók a
sztereoszkopia
: köréből :

Ezeknek a jó sztereoszkop kamaráknak főkéllékeit megismertetvén, pótlásul még annyit mondhatunk, hogy határozottan előnyösebb ha mindkét lencse egymástól független bórzsákra van szerelve, mert ellenkező esetben ki vagyunk annak téve, hogy az egyik lencsétől származó fénysugarak reflex-úton a másik lemezfelre is világosságot juttatnak, mi a kép szépségének és tisztaságának rovására megy.

Mi a pozitív képet illeti, aránytalanul szebb ha üvegre mint diapozitivet készítjük, s a munka is könnyebb vele. Az újabb szerkezetű másolókeretek a képek fordítását önműködőleg eszközlik. Mindenesetre fontos, hogy e másolókeretek minden irányban legalább 5 mm.-el nagyobbak legyenek a megfelelő lemez méreténél, mert ezáltal módunkban van a nem egymagasságban eső képfeleket egyvonalba hozni, másfelől esetleg kevesebb előtért a képbe másolni. Ha a kamarát ferdén tartjuk, úgy a negatív is ferde lenne, de a másolókeretben egyenesre hozható. Nem ajánlhatom eléggé a sztereoszkopiát a műkedvelők figyelmébe, mert ez sokkal szebb és hálásabb mint a fényképezés bármely ága. Talán kevésbé alkalmas egyes portrék készítésére, amivel sajnos a műkedvelők legtöbbet foglalkoznak, de nem is történhet annyi merénylet az emberi forma és türelem ellenére sem. Végeredményben azonban módunkban áll esetleges nagyítás útján egy-egy sikerült képünket tetszetős formába is juttatni. A sztereodiapozitívok célszerű készítéséről talán leendő még alkalmam *külön cikkben* megemlékezni

(Vége.)

I. Az olajnyomás alapelvei.

Az „individualis“ fototeknikák egyik legújabb és legérdekesebb faja az olajnyomás. Ez eljárás a művészi izlésnek, de főleg a *kompozicionális felfogásnak* oly tág teret enged, mint talán még a pigment, vagy gummieljárás sem. A negatív korrekcióján kívül a teljes cselekvési szabadság érvényesülhet a pozitív kép elkészítésében is.

Az olajnyomásról már ismételtelen közölt egyet-mást „Az Amatőr“. Ámde újabban néhány kiváló külföldi fotoművész és szakíró oly kisérletekről, tapasztalatokról és egyszerűsítésekről számol be, amelyek szükségessé teszik ez eljárással való újabb és behatóbb foglalkozást nekünk is.

Mielőtt azonban az olajnyomás-eljárás legújabb válfaját a bromezüst-olajnyomást ismertetnők meg a magyar fotovilággal, még egyszer visszatérünk és reámutatunk az olajnyomás alapelveire.

Az olajnyomás — tudvalevőleg — azon alapszik, hogy a zselatin chromsavas-sókkal érzékenyítve azon tulajdonsággal bír, hogy zsirtartalma festékek *tapadnak* hozzá. Ugyanis chromsuperoxyd képződése mellett a bikromátózott zselatinréteges papíron — negatív alatt való másolás után — gyengén látható, barnás színű pozitív kép mutatkozik. Miként a gumminyomásnál, itt is a rögzítés egyszerűen folyó vízben való kiöblítéssel történik. Ezuton ugyanis a feles kromsókat eltávolítjuk. A még netán mutatkozó sárgaszineződést langyos vízben való rövid utóáztatással ugyancsak megszüntethetjük. Az előzetesen ily módon kezelt krómmásolatok a zsiros festékekkel való további kezelésre alkalmasak.

Röviden összegezve, a kromozott zselatinnal lekötött, megmerevített *domborképnek* (reliefnek) zsirtartalma festékekkel való bevonhatása (pigmentálása) az az alapelv, melyen az olajnyomás alapszik.

Az olajnyomásról.

:: Közli: Pusztaffy Miklós. ::

A bromolajnyomás.

Egy bromezüstnyomatnak olajnyomattá való változtatása.

Az olajnyomásról.

A közönséges olajnyomásnál szükséges, hogy nappali fényenél chromzselatinpapírra képet másoljunk. Ehhez rendszeren nagyított negatívot használunk, melyet viszont egy diapozitiv vetítése útján nyerhetünk. Egy jó minőségű második negatív készítése nagy nehézségekbe ütközik, különösen akkor, ha már az első minőségű sem volt kifogástalan. A bromolajnyomásnál az eredeti negativról csupán egy nagyítás készül bromezüstpapíron ez nemcsak, hogy gyorsabb, hanem az amatőrhöz sokkal közelebb fekvő eljárás is. A bromolajnyomásnál mindenekelőtt elmaradt a nagyított negatív előállítása, a zselatinpapír chromozása, szárítása és nappali fényenél való másolása is. Ez eljárásnál a clorbrom és brompapiros egyaránt használhatók.

Az ezüst kép előállításánál a lehető legjobb nyomat készítésére kell törekednünk; jól megvilágított és a hívásnál jól átdolgozott, gondosan fixált és alaposan mosottnak kell annak lennie. Hogy a zselatinréteg a későbbi műveleteknél meg ne sérüljön, tanácsos azt a mosás után jól megszáritani. A híváshoz legajánlatosabb az *amidol* hívó, használható ugyan bármely hívó, de az eredmény más hívónál nem oly kielégítő.

Igy járva el a másolat kész a további munkálkodáshoz.

1. Preparálás a nyomáshoz.

Az ezüstnyomat vízbe teendő egész addig, míg rétege vízzel átívódik. Ez néhány perc alatt beáll. Ezután a kép a következő alkatrészekből álló oldatba teendő:

- 4 rész ozobromoldat
- 4 „ 10%-os kalitimsóoldat
- 1 „ 10%-os citromsav
- 11 „ desztillált víz

Néhány perc multával a fekete kép színe sárgás-barnába megy át. Ha a feketekép utolsó nyomai is eltűntek, a nyomat a fürdőből kiveendő, mire néhány másodpercig tiszta vízzel telt tálban mozgatjuk. E leöblítés célja, hogy a halványító oldat feleslegét a nyomatból eltávolítva, abból a következő 5%-os kénsav fürdőbe kevesebb jusson. Ebben a nyomat 1—2 percig marad, ezután ismét vízzel telt tálba teendő. Ezután a következő fixáló fürdőt alkalmazzuk:

- 2 rész fixáló nátron
- 1/2 „ natrium sulfit
- 17 1/2 „ víz

1—2 percnyi állandósítás után, a kép 3—4-szer váltott vízben kimosandó. Ezután a nyomatot megszáritjuk, de lehet a nedves képpel is tovább dolgozni. Ha a képet szárítottuk, akkor a pigmentálás előtt 10—20 percre tiszta vízbe helyezzük, tulsoká azonban nem szabad áztatni, mert a papiros átpuhulva, nem védi eléggé a réteget.

A nátrontól való tökéletlen kimosás semmi hátrányt nem okoz. Így egy nyomat preparálása 10 perc alatt véghez vihető. Ha csak 1—2 nyomat van előkészületben, akkor a halványító fürdő, úgyszintén a savfürdő utáni mosás elmaradhat, úgy, hogy a preparálásra fordítandó idő 5 percre redukálódik. Ha több nyomatról van szó, akkor takarékosági szempontból célszerű a bővebb mosás, mert a halványító fürdőtől a savfürdő használhatatlanná lesz. 100 kcm. halványítófürdő 6 drb. 18×24 cm. nyomathoz elegendő. Elég ugyan többhöz is, de rövid idő alatt megzavarodik, s a befestékelésnél zavarokat idéz elő. A halványítófürdő a citromsav hozzáadása után nem áll el sokáig, célszerű tehát ezt közvetlen használat előtt hozzáadni. 100 kcm. savfürdő is elegendő 6 drb. 18×24 cm.-es

nyomathoz, feltéve, hogy a halványítófürdő után a nyomatot leöblítjük. A rögzítő csak egy napig használható, ha a nyomatokat leöblítettük. Célszerű a fürdőket normális hőmérsékleten tartani; hideg fürdő nem vezet kielégítő eredményre, viszont meleg fürdő káros hatása a zselatinra.

2. A nyomat pigmentálása.

Veszünk, egy a nyomatnál nagyobb, üveglapot erre egyenként 5—6 iv megnedvesített selyempapírost helyezünk, s mindegyiken a gummihengerrel *könnyedén* végig megyünk. Erre az alapra helyezzük a nedves nyomatot, réteggel felfelé; s egy vattapamacsral végig simítjuk. Ez egyszerre a felesleges nedvességét is eltávolítja. Egy régi puha finom rongyot összehajtogatunk s ezzel végig simítván, az utolsó csepp vizet is távolítsuk el. A festékanyag ugyanaz, mint a közönséges olajnyomásnál. Konszisztens festék és puha ecset szükséges. Egy palettán a festék mindig konszisztensebb. Ha a festék nem elég konszisztens, akkor szétkenjük és egy ideig állani hagyjuk. Vékony festék lágy, (sűrű) pedig ellentétdus képet ad. Az ecsetre kevés festék veendő, mert könnyen megkeményedik.

(Folytatjuk).

alószínűleg nem tévedek, ha azzal kezdem, hogy kevés amatőrtársam ismeri *alaposan* a platina nyomást.

Ennek egyszerű oka, hogy a jó papír drága, azután pedig a papír nehéz el-tartása, amiért nálunk ez eljárás el sem terjedhetett, mint azt a következő statisztikai kimutatás mutatja.

A platina nyomás.

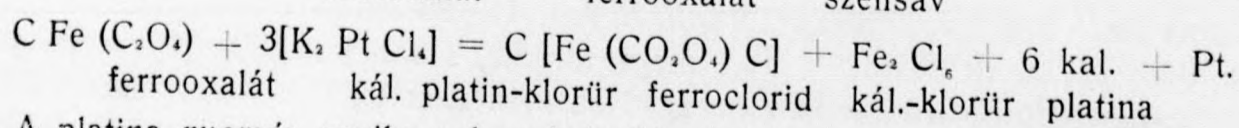
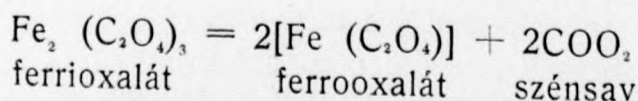
Közli: Bartos Zoltán Bpest.

Közöns.	más.-papír	„Matt albumin“	Pigment	Gummi nyom.	Platin	Országok szerint
94%	12%	1%	15%	1/2%	Magyarország	
20%	30%	10%	30%	10%	Németország	
10%	10%	30%	20%	40%	Angolország	
10%	50%	20%	30%	20%	Franciaország	

Ezen kimutatásból látható, hogy Magyarországon mily kevesen foglalkoznak a platina nyomással. E célból akarjuk amatőrtársainknak leírni, úgyszólván elmesélni e sok gyönyört szerző eljárást.

A platina nyomást a 70—80-as években szabadalmazták Angol- és Franciaországban *Pizzighelli* báró eljárása szerint.

Ez eljárás a vasoxalát és a vasitrát, ezüstnitrát, ezüstoxalát vegyületéből áll, kötőanyaga arow-root. Pizzighelli a következő képletekben fejezi ki eljárásának vegyi folyamatát:

A platina nyomás egyike a legművészibb eljárásoknak.

A papír preparálása szerint megkülömböztetünk: hideg, meleg előhívással és egyszerű gőzöléssel kezelt papirosokat.

Legegyszerűbb a gőzöléssel való előhívás, mikor is a képet forró víz gőzén tesszük láthatóvá.

A platinpapiros eltartására igen nagy gondot kell fordítanunk, mert a nedves levegő bomlást idéz elő a platin vegyületekben. Hogy ez ellen védekezzünk, egy bádogdobozba gyolcs-zacskóba clorcalciumot tesszünk.

A bádogdoboz mindig függélyes helyzetben tartandó, mert a clorcalcium a vizet magába szivja, cseppfolyóssá válik. Miután a ferrivegyületekkel érzékenyített papiros másolás alkalmával is, különösen hosszabb ideig tartó másolásnál a levegőből mindig elég sok nedvességet von magába, azért ajánlatos a papirost másolás előtt jól kiszáritani.

A papiros érzékenysége 2—4-szerre nagyobb a celloidin papirosnál, miért is ajánlatos a papirost sötét szobában tartani. A képek másolása akkor tekinthető befejezettnek, mikor a kép körvonalai sötétsárga szineződést mutatnak. A kimásolt képek 2—3 óra alatt feltétlen feldolgozandók, mivel a platin-vegyület sajátossága miatt tovább másolódhatnak, végre 18—24 órai állás után teljesen elégnék (azaz a kép árnyékaiban is teljesen átváltozik az oxidált platina). A kellőkép kimásolt képet előhívás céljából forróviz gőze fölé tartva a kép előjön, azután 1:70 higitásu sósav fürdőbe tesszük rögzítés végett. Ha a gőzölt és rögzített kép nem volnának elég erőteljesek, a képeket

27 kcm.	1:70 higitásu sósav
42	„	1:3 „ káliumoxalat
85	„	1:3 „ vasvitriol

összetételü fürdőbe tesszük, melyben tetemesen megerősödnek. Erősítés után újból az ismert sav-fürdőben rögzítendő, végül félóráig váltott vízben mosandók.

A hideg előidézési mód:

A hideg előidézéshez lágy monoton negativek használandók, mivel a másolat erőteljesen fejlődik ki. A forgalomban levő platina papirosok közül ezidő szerint a legjobbak a londoni *Platinotyp Company* papirosai, melyek a következő válfajokban kaphatók:

A.	jegyü vékony, sima	meleg előidézéshez	} fekete tonushoz
A. A.	„ „ „	hideg „	
B.	„ „ „	meleg „	
B. B.	„ vastag, „	hideg „	
C.	„ „	érdes meleg „	
C. C.	„ „ „	hideg „	
S.	„ vékony, sima	meleg „	} szépia tonushoz
R. S.	„ vastag, érdes	„ „	

Igen jó gyártmány a wieni „*Continental Platin Company*“ gyár által forgalomba hozott papiros. A következő válfajokban kaphatók:

- I. vékony, sima
- II. erősebb kissé érdes-felülettel
- III. vastag, igen érdes-felülettel
- IV. a) igen vastag, sima-felülettel
- IV. b) igen vastag, igen érdes-felülettel.

E gyár papirosai azon előnnyel bírnak, hogy csak egyszerű gőzöléssel hívandók elő és szépia, téglavörös, kék és zöld színre szinezhetők.

A platina nyomás.

A platina
nyomás.

Hideg uton idézhetők elő a *londoni* Pl. Comp. AA., BB. és CC. jegyű papirosai. Az előidőzésre használt helyiségnek gyéren világítottak kell lennie.

A fejlesztő fürdő:

750 kcm. desztill. víz

128 „ (készen kapható) előhívó só.

Használatkor desztillált vízzel egyenlő mennyiségben higitjuk. A képek előidézése rendes körülmények között 30—60 mp alatt befejeződik. Előidéző anyagul ujabban kombinált oldatokat használnak. Ilyenek:

1. lágy negativekhez:

400 kcm. víz

68 gr. oxalsavaskali

20 „ foszforsavaskali

2 „ kénsavasnátron

2. közepes tömörségű negativekhez:

480 kcm. víz

150 gr. oxalsavaskali

15 „ foszforsavaskali

2 „ kénsavasnátron

3. kemény negativekhez.

650 kcm. víz

150 gr. oxalsavaskali

190 kcm. glicerin

Előidőzés alkalmával a folyadék 1,5—2 cm. magasan álljon a tálcában. Hőmérséklete 16° C. legyen. Alacsonyabb vagy magasabb hőmérséklet ártalmára lehet a papirosnak.

Ha a folyadék hőmérséklete 16° C.-nál alacsonyabb, akkor csíkos nyomokat hagy, ha pedig 16° C.-nál magasabb, akkor homályos barna csapadékot hagy a képen. Hogy mikor fejeződik be az előidőzés, arra határozott szabályt felállítani nem lehet, már azért sem, mert minden művészatörnek más-más izlése van. Az előhívás befejezettségére legjobb utmutatónk a fejlődő kép; a platinanyomás ugyanis nem fejlődik vissza a rögzítésnél, tehát az előhívást a nekünk megfelelő színárnyalatban mutatja befejezettnek. Az előidőzés után a következő higitásu sósav oldatot használjuk rögzítő fürdő gyanánt.

1 rész 1:16 higitott vegytiszta sósav

50 „ víz

5 perc múlva a képet kivesszük az első fürdőből s 5—8 percre 1:60 higitásu oly sósav fürdőbe helyezzük, melybe előzőleg 1000 kcm. oldatot véve alapul, 2—3 gr. szódat tettünk.

Ismételt fürösztés után, harmadszor is 8—10 percre 1:80 higitásu fürdőben addig mossuk, míg a kép fehér részei hófehéren tűnnek ki.

Az utolsó fürdőt 3—4-szer váltott vízben körülbelül 1/2—1 órai mosás követi mely után a képek szűrőpapiros között *felfüggesztve* száríthatók. (Folytatjuk).

BUDAPEST, 1908. JUNIUS 30.

▲ **KIÁLLÍTÁSOK.** ▲

A drezdai nemzetközi kiállítás 1909-ben. Hatalmas léptekkel közeledik a drezdai kiállítás nagyarányu előkészületeinek befejezéséhez. Apompásanszervezett, hatalmas akció teljesen méltó egy *foto-világkiállítás*hoz, mint a milyennek a drezdai kiállítás ígérkezik. A világ minden részében szervezett előkészítő bizottságok máris megkezdik működésüket, hogy saját országuk amatőr- és szakfényképészei *művészi* termékeinek színe-javát beszoigáltathassák a drezdai központi előkészítő- és rendező-bizottságnak.

Mínt hogy pedig e nagyarányu hatalmas fotoművészeti, tudományos és ipari vállalkozásnak máris *közel egy millió* márka tőke áll rendelkezésére és ugy az állam, mint Drezda városa és a szász királyi család részéről is a legmesszebbmenő támogatásban részesül, elképzelhető — vagy inkább elképzelhetetlen —, mily óriási méretű, gazdag és végtelenül tanulságos lesz e kiállítás anyaga mindazoknak, a kiknek a fényképezéshez bármi köze is van s mily nagy meglepetés nemcsak a laikus nagyközönségnek, mely oda-künn helylyel-közel többet megért, főleg a *művészi* fényképezést illetőleg mint nálunk számos oly *önmagát kinevezett „fotonagyság“*, a kik szinte *monopolizálni* szeretnék mindazt, a mit a művészi fényképezés terén az érvényesülést jelenti.

Miként a drezdai kiállítás rendező-bizottsága előkészületeinek legújabb fejleményeiről *lapunknak beküldött* tudósításából értesülünk, ez óriási világkiállítás kebelében — újabb terv szerint — még egy külön, — önmagában is hatalmas — fotokiállítás szervezését is megkezdették. És pedig a *„fényképezés a föld- és néprajz szolgálatában“*

a foto-világkiállítás keretében egy u. n. *„közlekedési kiállítás“* alakjában kerül bemutatásra, melynek nagy-szabásu voltát már előre is biztosítja az a körülmény, hogy máris számos bel- és külföldi állam megígérte *hivatalos* részvételét. A drezdai világkiállítás ez újabb alkiállításának célja mindenekelőtt a világ összes kulturállamai táj- és néprajzi szépségeinek *művészi* fényképekben való bemutatása. Iparművészeti és néprajzi tárgyak fogják az összbenyomást tökéletessé és lezárttá tenni. Az egészet pedig drezdai kiváló művészek előkelő, arkitektonikus formákba fogják foglalni.

Ez újabb kiállítási rész kétségtelenül nagyban hozzá fog járulni ahhoz, hogy a Drezdában évente megforduló nemzetközi utazóközönség, melyet főleg a drezdai múkincsek és kiállítások hoz össze, *újabb és újabb utazásokra ösztönözze*, és ezzel az illető országok *idegen forgalmát nagyban emelje*. Éppen ezért nem méltányolható eléggé a drezdai kiállítást rendező kiváló szakértőknak ez újabb, — *kulturális néprajzi és egyuttal nemzetgazdasági* jelentőségű — vállalkozása.

Miként még lapzártakor értesülünk a kiállítás meghívóit és bejelentőlapjait 15.000 (tizenötezer) példányban küldötte szét a kiállítás rendző bizottsága, egyesületek és egyes amatőrök címére vegyest. A fotoiparosoknak már megelőzőleg mentek széjjel a meghívók.

Felhívjuk tisztelt olvasóink figyelmét arra, hogy e kiállításra a *bejelentéseknek legkésőbbben j. é. augusztus 1-ig kell megtörténnie*. Bővebb felvilágosítást ad, bejelentő lapokat küld: a kiállítás rendező-bizottsága *Dresden A. Neumarkt 1. (Hotel Stadt Berlin)*.

ZEISS

ARASZTIGMÁTOR

„TESSAR“

1: 3.5

Arcképekhez

Carl Zeiss,
Jena.

1: 4.5

Lumière színes
fényképekhez

1: 6.3
Pillanat- és tájfelvételekhez.

PALMOS-KAMARÁK

könnyű fémből fokális redőnyzárral kapható a foto-üzletekben, valamint

WIEN, IX/3

Ferstelgasse 1.
(Ecke Maximilianplatz)

CARL ZEISS

— JENA —

Berlin,
Frankfurt a M.
Hamburg, London,
St. Petersburg.

Tessék „P 32“ sz. ismertetést kérni. == !! Ingyen és bérmentve !!

„Az Amatőr“ nagy díjpályázatának újabb felemelése.

Egyik számról a másikra folytonosan emelkedik „Az Amatőr“ díjpályázata. Alig két hete számoltunk be arról ami olvasóinknak, hogy díjpályázatunk a kétezer korona felé közeledik s ime ma már a kétezerháromszáz koronát is meghaladja. A velünk barátságos viszonyokban álló külföldi fotocégek vetekednek abban, hogy díjak kifizetésével fokozzák „Az Amatőr“ olvasóinak munkakedvét, ambícióját. Így legutóbb a következő cégek csatlakoztak ami nagy díjpályázatunkhoz:

A wieni C. Reichert jó hírnevű optikai gyár az ő — lapunkban is ismertett — kitűnő „Neu-Combinar“ F: 6,8 fényerős anasztigmát-jának (13×18 cm. lemezmérethez, 180 mm. gyütávói) egy példányát 150 korona árjegyzékértékben; az A. Hch. Rietzschel G. m. b. H. müncheni fotooptikai és kamaragyár az ő általánosan ismert „Reform-Minimum-Clack“-jének egy 9×12 centiméteres példányát Rietzschel anasztigmáttal felszerelten 140 korona értékben; a Heinrich Ernemann A. G. elsőrangú dresdeneri fotokamara és optikai gyár egy 9×12 cm.-es „Ernemann Heag XII.“ kamarájának Ernemann „Detektiv-Aplanat F: 6,8“-al felszerelt valóban végtelenül elegáns példányát 3 kazettával és egy csomag film-(filmpak)-kazettával 91 korona értékben, a világhírű Kodak társaság bécsi fiókintézete egy 9×12 cm.-es „premo-filmpak-kamarát“ K. 60.— értékben, a strassburgi E. van Bosch cég, — melyet különösen képesnek ösmernek kitűnő kímásoló papírjairól — 48 iv Van Bosch-művészi kímásoló papirozt, (melyet kisebb-nagyobb méretűre vágottan, többek díjazására néhány csomagban) bocsát díjpályázatunk részére rendelkezésünkre; a

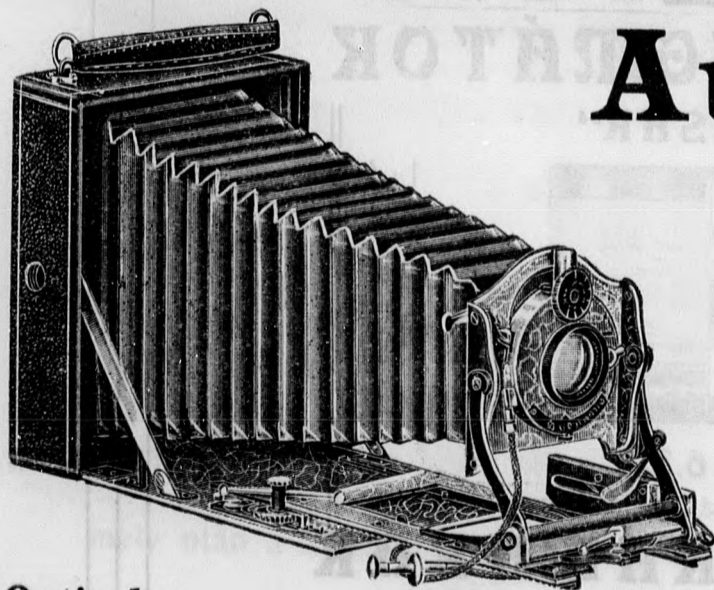
friedbergi Trapp & Münch G. m. b. H. — mely „matt-albumin“ elnevezésű kiválóan artisztikus kímásoló-papírosairól híres mindenütt, ahol csak művészatörök vannak — 50 koronát aranyban tüzött ki. A díjkitűzők egyrésze bizonyos feltételekhez kötötte díja elnyerését, másrésze pedig teljesen reánk bízta annak megállapítását, hogy mily feltételeket szabjunk díjuk elnyerhetéséhez. Az összes feltételeket a díjkitűzés végösszegének lezárása után egész terjedelmükben fogjuk közreadni. Mert a lapunk hirdetései között olvasható táblázatos kimutatás szerinti 2250 korona összérték még annál kevésbé tekinthető véglegesnek, mert mikor e sorokat írjuk, is érkeztek újabb díjak, melyek azonban már csak legközelebb sorozunk a már meglevők közé.

Igy tehát talán már a legközelebbi számban is arról adhatunk hírt, hogy díjpályázatunk immár a kétezeröttszáz koronát is elérte. Addig is azonban arra kérjük ami tisztelt olvasóinkat, hogy — lehetőség szerint — azoknak a gyáraknak gyártmányaiból fedezzék fotoszükségeiket, melyek alkalomadtán áldoznak is a magyar amatőrfényképezésért, mely oly bőszeges keresetet juttat a külföldi és belföldi fotocégeknek egyaránt.

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel kérjük azon tisztelt olvasóinkat, kiknek előfizetése az ez évi második negyeddel (12 szám) lejárt hogy a lap fennakadás nélkül való küldése érdekében előfizetésüket mielőbb megújítani sziveskedjenek.

RODENSTOCK

Auto-Klapp kamara

a legjobb gyártmány!

gazdagon illusztrált

46. sz. disz-árjegyzék

ingyen és bérmentve.

Optische
Anstalt

G. Rodenstock

München

Isartalstr. 41—43.

Vezérképviselő Magyar-
ország-Ausztria részére

Maximilian Weiss

WIEN II/2.
UNTERE DONAUSTR. 23.

„Az Amatőr“ 1000 koronás díjpályázatát

2250 koronára emeltük fel.

„Az Amatőr“ díjai K 1000.— értékben

A mi ezer koronás díjainkon kívül következő külföldi cégek ajánlottak fel díjakat:

A Rathenower Optische Industrie-Anstalt vorm. Emil Busch gyár egy 6 $\frac{1}{2}$ ×9 cm.-es *Busch* „Roia“ tükröreflex-kamarát, *Busch* „Omna“ F: 5,5 II. sorozatu anasztigmával felszerelve K 210.— értékben

C. P. Goerz Aktien-Gesellschaft berlin-friedenau gyár egy „Goerz-Dagor“ III. sorozat 2. sz. 13×18 cm.-es kettős anasztigmátot (Gyútávol: 180 mm.) K 180.— értékben

C. Reichert wieni optikai gyár egy 13×18 cm.-es „Neu-Combinar“ F: 6,8 kettős anasztigmátot (Gyútávol 180 mm.) K 150.— értékben

A. Hch. Rietzschel G. m. b. H. müncheni optikai gyár egy 9×12 cm.-es *Rietzschel* „Reform Minimum Clack“ kamarát *Rietzschel* anasztigmával felszerelve K 140.— értékben

G. Rodenstock Optische Anstalt, müncheni optikai gyár egy 13×18 cm.-es Rodenstock táv-(tele)-objektivet K 80.— értékben

Heinrich Ernemann A.-G. dresdeni fotokamara- és optikai gyár egy 9×12 cm.-es Ernemann „Heag XII“ kamarát objektívvel . K 91.— értékben

Kodak Ges. m. b. H. wieni gyári képviselő, egy 9×12 cm.-es „Premofilm-pack“ kamarát (kezdők díja) K 60.— értékben

E. van Bosch G. m. b. H. strassburgi fotopapirgyár 48 iv Van Bosch-féle művészi kimásoló papirost (Több kisebb díjra felosztva) . . K 60.— értékben

Trapp & Münch G. m. b. H. friedbergi foto-papirgyár 50 koronát aranyban (készpénzdíj) K 50.— értékben

Ferdinand Hrdliczka wieni fotokémiai gyár egy „amatőr villanó-készülék“ III. sz. modell teljes felszereléssel (25 gr. magnesium-por, 1 tucat 9×12 cm.-es Rembrandt villanó-lemezt és 1 doboz gyutacsot) K 35.— értékben

Langer & Co. wieni gyár egy Kosel-féle gumminyomás-szekrényt (teljes felszereléssel) K 30.— értékben

Gustav Heyde drezdai gyár egy Heyde Aktino-Photometert III. sz. (legújabb modell) K 22.— értékben

Több cég kisebb díja (több díj) K 142.— értékben

K 2250.— összérték

Résztvehet minden magyar amatőr,

aki „Az Amatőr“ 16 koronás évi előfizetési díját lefizette.

Amatőrök részére **izléses képkereteket készít** **LÉVAI M. Budapest, VI., Nagymező-u. 66.**

Feltétlen pontos és szolid kiszolgálás.

KÖNIG ÉS BAYER
FOTOKEMIGRAFIAI MŰINTÉZETE,
Ajánkozik a legjobb egy- és többszínű
klisék készítésére a legrövidebb idő alatt.
BUDAPEST, VII., KAZINCZY-U. 32.

GROSSMANN DÁVID
Mechanikai gépműhelye és hatóságilag engedélyezett electrotechnikai vállalata Budapest, Dohány-u. 1. Telefon 11-95.
Fényképező- és kinematográf-készülékek javítása, electrotechnikai munkák, pihisikái és matematikai tanszerek.

GROSSMANN ADOLF
MŰ-, CIM- ÉS CIMERFESTÉSZETI MŰTEREM
LEGSZEBB ÉS LEGIZLÉSESEBB KIVITELŰ ÜVEGTÁBLÁK FA-, BÁDOG- ÉS VÁSZONCÉGTÁBLÁK, ÉRCBETÉTEK, ÖNTÖTT TÁBLÁK, FALBETŰK STB.
BUDAPEST, VI. NAGYMEZŐ-UTCA 42. SZÁM.

MŰVÉSZIES SZOBAKÁRPITOZÁST
igen mérsékelt árban vállal
MANGOLD MANÓ papirkárpit-raktára
Budapest, VIII. kerület, József-körút 31 b. szám.
Telefon 62-71. Telefon 62-71.

LIPP GYULA
ékszerész-, arany- és ezüstműves
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.
▲ Menyaszonyi kelengye és ajándékok. ▲
Telefon: 76-52. Alapítotott 1849.

Képkeretek **SCHLOSSNIKEL FERENC** KÉPKERET ÉS KERETLÉC-GYÁR
Alapítotott 1889. BUDAPEST, X., Hölgy-utca 29-31.
Telefon: 102-54.
Készít mindennemű aranyozó-árut, arany- és politurléceket és kereteket.

TOPOR ENDRE
MŰBUTOR ASZTALOS-M.
BUDAPEST, EÖTVÖS-UTCA 30. SZÁM.
TELEFON: 89-43.
Elvállal mindennemű butort régi és új stílusban. Üzletberendezések, portálok tery szerinti kivitelben. Antik butorok utánzása és javítások juttányosan eszközöltetnek.
RÖNTGEN- ÉS RENDES SÖTÉTKAMRÁK, LAKÁSOKBAN KÜLÖNÁLLÓAN FELSZERELVE, ELŐHÍVÓ-ASZTALOK, MOSÓKÁDAK S.B. ÜGYESEN ÉS OLCSÓN KÉSZITTETNEK.

Amerikai rendszerű úri szabóság
Budapest, IV., Szervita-tér 3. szám. 1. em.
Kifogástalan szabású, legjobb minőségű angol és belföldi divatszövetekből készült **Saccó-öltönyt, Felöltőt vagy Raglant 25 forint és 30 forintért** csakis mérték és próba után adunk.
Adhatjuk, mivel áruinkat készpénzben olcsóban vásároljuk.
Adhatjuk, mivel csakis készfizetés ellen szállítunk.
Adhatjuk, mivel nem hitelezünk, tehát veszteség nincs az árba kalkulálva.
Adhatjuk, mivel csakis szervezett, de elsőrendű munkásokkal dolgoztatunk.

Fényképezési cikkek szaküzlete. **ROGÁTSY KÁLMÁN** Budapest, VII., Rákóczi-út 10. Sip-utca sarkán.
KÉZI KAMARÁK, műkedvelő-készülékek, legegyszerűbb szerkezettől a legmodernebb kivitelig.
KODAKOK: Zeiss-Minimum-Palmos, Goerz-Ango, Hüttig-féle Cupido, Wünsche-féle Victrix-kamarák nagy választékban.
LEMEZEK, PAPIROK, vegyszerek mindig friss állapotban, csinos kivitelű kartonok nagy választékban. „Az Amatőr” előfizetői és klubtagok árkedvezményben részesülnek. Sötét kamara használata díjtalan. Árjegyzékem ingyen és bérmentve.

▲ A SZINES FÉNYKÉPEZÉS. ▲

Az **autochrom-felvételek javítása.** Úgy a külföldi szaksajtóban, mint a hazaiakban is állandóan találkozunk oly közleményekkel, melyek a *Lumière* autochrom-felvételek javításának módjairól szólnak. A leggyakoribb hiba a rövid expozíció, minek az autochrom-lemezek csekély érzékenysége és a sárga színszűrő az okai. A rövidre exponált autochrom-felvételek javításának módjairól. *Monpillard* előadást tartott a párisi „Société Française de Photographie” legutóbbi ülésén. Szerinte az ilyen képeknél az első fejlesztés után még a legvilágosabb képrészek alatt is — ott tehát, a hol a helyesen exponált kép teljesen redukált ezüstből áll — bromezüst marad vissza, mely a kép megfordítása után megfeketedik és így a képet minden élénkségétől fosztja. E baj elkerülésére a képet az első fejlesztés után néhány pillanatra rögzítőnátron nagyon híg oldatába teszi és e módon a lerakódott bromezüst tömörségét legyengíti. A lemezt azután kimossa, a permanganát-fürdőben megfordítja stb. A kép azonban ez eljárás követésénél gyakran nagyon is átlátszó lesz, úgy hogy igen bőséges erősítést igényel.

A különféle expozíciókat és azoknak kiegyenlítését a fejlesztésnél beható tanulmány tárgyává tették a feltalálók: *Lumière* és *Sejewetz* is és kísérleteik eredményéről hosszabb jelentést téve, a következő gyakorlati értékű következtetéseket vonják le azokból:

A normális expozícióhoz feltételezett és előirt fejlesztési mód a túl hosszú, valamint a nagyon rövid megvilágításnál a képjavítás érdekében módosítandó, feltétel csupán az, hogy tudnunk kell, hogy körülbelül milyen

mértékű a megvilágítás fogyatékos vagy túlbőséges volta. A módosítások a következők:

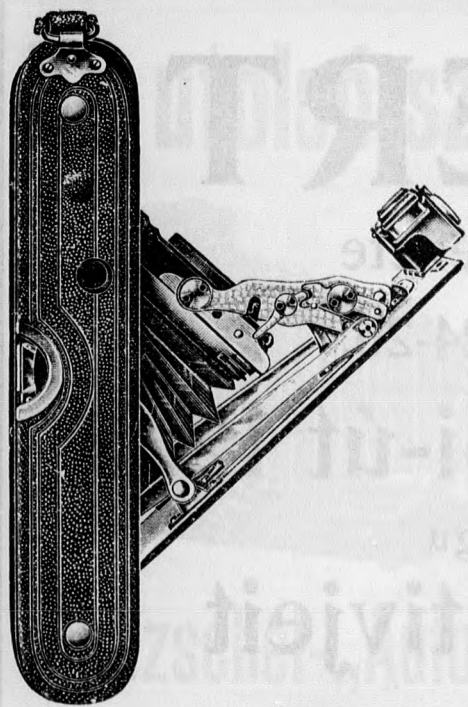
1. Ha a megvilágítás a normális időtartamot egy kevésbé — legfőljebb háromszorta — meghaladja, akkor a fejlesztés tartama annál jobban csökkentendő, minél nagyobb-fokú a túlexpozíció. Ez azonban az előirt fejlesztési idő felénél nagyobb *nem* lehet. Az olyan kép fejlesztése például, amelynek expozíciója körülbelül négyszerte hosszabb a normálisnál, 15° hőmérsékű fejlesztő oldat alkalmazásánál másfél percig, 20°-nál 1 perc és 15 mpercig kell hogy tartson.

2. Erős mértékű, a normális időtartamot négyszerte meghaladó túlexpozíció esetén a fejlesztő összeállítását és a fejlesztés idejét is meg kell változtatni. Ha pl. a megvilágítás 4–5-szorta hosszabb a kelletténél, akkor 20 kcm. pyrogallust 5 kcm. *B* oldattal kell elegyíteni. A fejlesztés, 15° hőmérsékű oldatot feltételezve, 6 $\frac{1}{2}$ percig kell hogy tartson. Ugyanennyi ideig tart a 8–15-szerte hosszabban exponált kép fejlesztése is, de ebben az esetben a *B* oldatból már 12 kcm.-t kell venni a pyrogallus fönnnebbi mennyiségéhez.

3. Gyöngye mértékű alexponálásnál — vagyis a normális exponálási időt felével meg nem haladónál — a fejlesztés időtartama kétszeresen meghosszabbítandó. 15°-os fejlesztőoldatnál tehát 5 percre, az előirt 2 $\frac{1}{2}$ perc helyett.

3. Erős mértékű alexpozíciónál úgy a fejlesztő összetételét, mint a fejlesztés időtartamát is meg kell változtatnunk.

És pedig ha az alexponálás a normálisnak $\frac{1}{2}$ – $\frac{1}{4}$ -szerese, akkor az *A* oldatból 10 kcm.-t, a *B* oldatból 20 kcm.-t kell venni. Ha az expozíció még ennél is

≡ Nyári sporthoz ≡

az egyedül alkalmas kamara a

= HÜTTIG „CUPIDÓ“-ja =

lemez és csomagfilmre,

HÜTTIG „Lloyd-Cupido“-ja

tekeresfilmekre s lemezekre.

➡ Egy ujjnyomás és a kamara felvételre kész! ➡

254. sz.
árjegyzék
díjtalan.

Hüttig A.-G., Dresden

Fiók: WIEN IX. Berggasse 4.

rövidebb volt, akkor az A oldatból 6, a B oldatból pedig 20 kcm-t kell alkalmazni. A fejlesztés időtartama mindkét esetben 6 perc.

Három új lemez. Ugyancsak sokan fáradoznak azon, hogy a színes fényképezés terén a *Lumières* elérte eredményeket is tulszárnyalják. Néhány újabb eljárásról is adott már eddig is hirt a szaksajtó, azonban a hírek csak hírek maradtak, amelyeket eddig a tények annál kevésbé igazolhattak, mert az újabb eljárások feltalálói kikürtölték ugyan találmányaikat, azonban a pozitív eredményekkel, a kész képekkel való beszámolóval mai napig is adósai a fotóvilágnak.

S íme most egyszerre két új lemez mielőbbi forgalombahozásáról szól a „fotofóma“. Az egyik lemezfajt egy francia gyár fogja tökéletesíteni és *Dufay* francia vegyész találmánya. Eljárása ugyancsak azon alapszik, hogy a fény sugar és a fényérző réteg közé mikroszkopikus elemekből álló fényzűrőt csatol be, még pedig olyant, amely minden tekintetben elűt az eddigelé ismertté vált szűrők minőségétől. A szűrő ugyanis egy nagyon vékony és nagyon átlátszó, teljesen homogén, gyöngédenszürke színű zselatinrétegből áll, amelybe a három szín minden idegen anyag hozzácsatolása nélkül egészen új eljárás magába a zselatinrétegbe van beágyazva alapján. E festanyag parányait szemmel észrevenni nem lehet.

A másik új találmány, a „The Thames Colour Plate“, *C. L. Finaly* angol fotokémikustól ered és részben vonalatos rendszeren alapul. Az apró kis pontokból álló színszűrőn a három szín mértani pontossággal váltja fel egymást és úgy készül, hogy az üveglapra először a kék és sárga festéparányokat rakják és a fennmaradó közöket a harmadik színnel kötik ki. Állítólag egy angol cég még e hó folyamán forgalomba hozza ezt az új színes lemezt.

Legérdekesebb azonban a harmadik „színes“ lemez híre, melyet — *Erdőszentgyörgyről* hozott a posta. Ugyanis, miként *lapunknak főmunkatársa, Sztankovszky József,*

gyógyszerész velünk közli, sikerült neki a színes fényképezést saját „*mozaik*“-rendszerével a legmagasabb fokig tökéletesíteni. E szerint u. i. lemeze a szpektrum színei összes árnyalataiban *közvetlenül* tartalmazza, anélkül, hogy két különböző szín egymást fedné. Egy négyzetmiliméter területen 10.000 — tízezer — szemcse van. Az egyes színeket az összes árnyalataiban *természetlenül* adja vissza. *Sárga színszűrő nem kell. Kidolgozása nem nehéz és nem szövevényes és végül a lemez nem kényes.*

A feltaláló most már oly lemezgyárat keres, mely találmányát — adatai alapján — gyáripari uton elkészíteni hajlandó volna.

A három új lemez híre után különösen a magyar találmányról nagyon szívesen szeretnénk már pozitív hírt is hallani és közreadni. Főleg azonban az új lemezekre készült ismét tökéletesebb színes képeket *látni*. Mert ez a fő!

▲ KÉPEINKRŐL. ▲

Lapunk mai számában e rovat *feleslegessé* vált azáltal, hogy a három első képet már az országos kiállításról irt bírálati ismertető cikksorozatunk keretében méltattuk. A negyedik képről, — mely lapunk főszerkesztőjének egyik újabb műve — nem kívánunk bírálatot mondani, ellenben t. olvasóink teljes *szabad* kritikájának megnyilvánulására bizuk azt. Azoknak azonban, akik a képmezőn látható *sajátságos* esetleg *disztelenek* látszó diszítésének okát keresik, már most is tudtára adjuk, hogy ez *kényszerhelyzet* hatása alatt került lapunk képmellékletére. Ugyanis tévedésből e kép mellé „*az országos kiállításból*“ megjegyzés került, holott főszerkesztőnk e kiállításra képeket egyáltalában *nem* küldött.

C. REICHERT

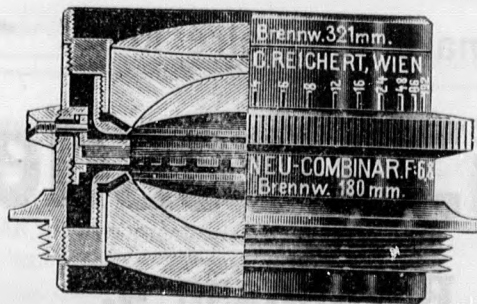
optikai és mechanikai intézete

Wien, VIII., Benno-Gasse 24-26.

Budapest, VIII., Üllői-út 12.

ajánlja az ő jóhírnevü, elsőrangú

fényképezési objektívjeit

u. m.

„Uj Combinar“ F : 6, 8 és F : 4, 8.
 „Kombinar“ F : 6, 3.
 „Solar“ F : 6, 8.
 „Polar“ F : 4.

Kérjen árjegyzéket és ismertetést „Az Amatőr“-re való hivatkozással. Ingyen és bérmentve!

IRODALOM.

Theodor Hofmeister „Az Amatőr Fotoalmanachja”-ról. A világhírű hamburgi művész-amatőr, az egy és többszínű gumminyomás nagymestere, Th. Hofmeister, a ki a német szakirodalomban is számottevő tényező, a mi kis zsebkönyvünk birtokában lapunk főszerkesztőjéhez intézett levelében többek között a következőket írja ez első könyvkiadmányunkról:

Hamburg, Höltystr. 12. I./6. 1908.

„Megkaptam kis könyvecskéjét, melyet oly szives volt nekem megküldeni és mindenekelőtt meg kell mondanom önnek, hogy annak módfelett megörültem. Mert az minden irányban kitűnő. Az egész megjelenése és kiállítása zárt egész és a művészi követelményeknek abszolút megfelelő. Valami ily jót és csinosat az e fajtájú kiadványok között, de még ehhez hasonlót sem láttam soha. Kivánom, hogy e kis művével sok és nagy sikere legyen, mert azt a vele járt sok munkáért és valóban sikerült voltáért legteljesebben kiérdemelte”.

... Hálás köszönettel „Az Amatőr” küldéséért is vagyok — mindenkor legnagyobb érdeklődéssel,

őszintén tisztelő hiva

Th. Hofmeister.

A „FOTOALMANACH” első négyezer példánya fogytán!!

Több száz bel- és külföldi elismerő levél.

Rendelje meg!! ∴ Rendelje meg!!

UJ ÁRJEGYZÉLEK.

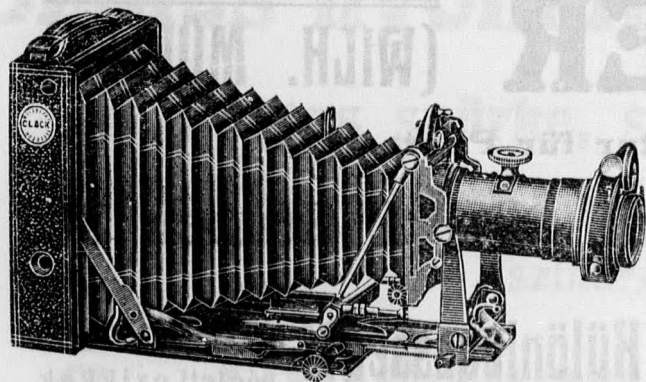
A. C. P. Goerz A.-G. (Berlin-Friedenau) gyár igen szép új árjegyzéket ad ki, mely csinos kiállításban számos különböző újdonságot mutat be. Éppen ezért minden amatőrnek és szakfényképésznek kiváló érdeklődésére tarthat számot. Mert, a ki csak átlapozza is, feltétlenül talál benne olyast, a minek megszerzésére mielőbb törekedni fog. E szép és díszes árjegyzéket is teljesen díjtalanul küldi meg a cég mindazoknak, a kik lapunkra való hivatkozással kéri.

Neue Photographische Gesellschaft Akt.-Ges. Steglitz 17. Berlin. E világhírű nagy cég gyármányairól magyar füzetecskét adott ki, melyben megtaláljuk az „N. P. G.” gyármányaira vonatkozó összes adatokat. A vállalat magyarországi képviselője Silberer Béla, (Budapest, VII., Akácfa-utca 16. sz.) készségesen küldi meg e hasznos kis könyvecskét ingyen és bérmentve annak, a ki lapunkra hivatkozással kéri.

Schulze és Billerbeck Berlin SO. 36. E cég „Euryplan” elnevezés alatt hozza forgalomba kitűnő és fényerős kettős anasztigmátjait. Kiemelendő még óriási fényerejű arc-kép-anasztigmátja is, melyet e cég árjegyzéke F: 2, 3 fényerősségűnek mond.

Ed. Liesegang, Düsseldorf. E cég kitűnő vetítő és nagyító gépei nem ismeretlenek a szakemberek előtt. Ezekről szólnak árjegyzékei is, melyek a gyár kitűnő gyármányait mutatják be szövegben és képben. Külön árjegyzéke azokat a vetítő képeket tartalmazza, melyeket a régi idők hiresebb festőinek munkáiról és az öt világrész nagyobb városainak nevezettségéről vettek fel kitűnő szakértők, világjáró utazók és amatőrök. Ez értékes sorozatok kölcsönbe is kaphatók.

Az utolsó szó a kamara szerkezet terén:

Előnyei:

Automatikus beállítása végtelenre: egy ujjnyomás. Ollószerkezet, mely az előrész minden megmozdulását és lazulását tartósan kizárja, tehát: fölülmulhatatlan szilárdság és ezért teleobjektívek használhatósága. Kettős kihuzat, három gyutávolság, fel, be és oldalt eltolható és
 = kiemelhető objektívdeszka. =

Rietzschel-„Auto-Clack”-ja
 a haladottabb amatőr kamarája.

A. Hch. Rietzschel G. m. b. H.
OPTISCHE FABRIK MÜNCHEN.

Kérje az 51. sz. árjegyzéket ingyen és bérmentve.

▲ SZERKESZTŐI ÜZENETEK. ▲

Kérjük tisztelt olvasóinkat, hogy lakásváltozásokat mindenkor idejekorán bejelenteni szíveskedjenek.

Meg nem érkezett lappéldányokra vonatkozó felszólamlásokat csupán négy héten belül ismer el a kiadóhivatal.

F. G. főhadnagy, a „Photo Club“ alelnöke **Sopron**. Lapunk „komoly irányának és igazán nemes és pártoskodást mellőző törekvései“ spontán elismeréséért fogadja őszinte és hálás köszönetünket. Jól esik ez nekünk, akik a magyar amatőrfényképezés fejlesztéséért évekig erkölcsi, munka és anyagi áldozatokat is hoztunk, míg egyesek ebből ami munkánkból fakadó terméskből elősködni és a mellett az érdemeket kizárólag és hangosan maguknak vindikálni, sőt arrogálni nem áttallanak. De hát *nagyképek* és „*paraziták*“ mindig voltak és mindig lesznek... Szíves ajánlatáért hálás köszönet!

b. R. F. mérnök **Budapest**. Előzékeny ajánlatát készséggel elfogadjuk és már legközelebb elküldünk értük. A feltett kérdésre legközelebb válaszolunk.

K. Z. Kolozsvár. Nem tudjuk, melyik kiállítást gondolja? Az országosat már be is zárták, vagy ami *díjpályázatunkét*, mely pedig csak késő ősszel, vagy télen lesz. Válaszát várjuk.

Sch. L. hivatalnok **Baja**. Az amszterdami kiállításra a képek aznap már el is mentek, mikor ön kérdésével hozzánk fordult. Különben is tekintettel arra a körülményre, hogy *vidékről* előbb a fővárosba kellene küldenie, a kétszeres csomagolás és költség megtakarítása szempontjából mindenkor a *közvetlen* kiküldést tanácsolnók. Szép képeit ezentul is szívesen közöljük.

Z. F. Grado. Szívélyes üdvözetét köszönjük és ez uton viszozzuk. A küldött képeslap *igen hangulatos* sziluett. Amszterdamba mentek. A viszontlátásra!

Főszerkesztő és kiadótuladónos: KOHLMAN ARTÚR dr.
Helyettes-szerkesztő: FALK RICHÁRD gyógyszerész.
Főmunkatárs: SZTANKOVSKY JÓZSEF, Erdőszentgyörgy.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Baross-tér 15.
Bercsényi-nyomda r.-t. Budapest, VIII., Reviczky-tér 5.

Nettel

idéltális kamarája minden komoly amatőrnek és szakfényképésznek; kitűnő szerkezet.
Elegáns kivitel.

Szállítható az összes szokásos keretekben, valamint 9×14 cm. és 10×15 cm.-esben is mint tekercs és panoráma-kamara.
Érdekes árjegyzék ingyen és bérmentve!

Camerawerk Sontheim 83

am NECKAR.

FABRIK PHOTOGRAPHISCHER APPARATE

R. LECHNER

(WILH. MÜLLER)

k. u. k. Hof-Manufaktur für Photographie

I. Graben 31. WIEN I. Graben 31.

Lechner zsebkamarája $\frac{6}{9} \frac{9}{12} \frac{12}{16} \frac{13}{18}$ cm.	Különlegesség!! Az összes szükségleti cikkek a gumminyomáshoz! :: Másolókeret a gumminyomáshoz. :: Saját készítmény. Kosel facettáló készülék K. 12.—. :: ::
Lechner kézikamrája $\frac{9}{12}$ cm. :: ::	
Lechner tükrreflex-kamarája $\frac{6}{9} \frac{9}{12}$ cm. ::	
Lechner Werner-kamarája $\frac{9}{12} \frac{30}{40}$ cm. ::	
Lechner Dávid-kamarája $\frac{13}{18} \frac{24}{30}$ cm. :: ::	

::: A legkiválóbb gyártmányok. :::

Kosel Munkája: „Die Technik des Kombinations und Dreifarben Gummidruckes.“ Ára füzve K. 5.—. Kötve K. 6.20 — Mint kiegészítő részt ajánljuk a műhöz: Kosel-Album: Egy sorozat reprodukció Kosel gumminyomatai után. Ára K. 6.—.

Tessék e lapra hivatkozva árjegyzéket kérni. Ingyen és bérmentve!